

Bhāgavatas
(Nārada Purāṇa 1.5.46-83 GRETEL)

śrībhagavānuvāca
loke bhāgavatā ye ca bhagavadbhaktamānasāḥ /
teṣāṃ tuṣṭo na sandeho rakṣāmyetāmśca sarvadā // NarP_1,5.46 //
ahameva dvijaśreṣṭha nityaṃ pracchannavigrahaḥ /
bhagavadbhaktarupeṇa lokākṛakṣāmi sarvadā // NarP_1,5.47 //
mārkaṇḍeya uvāca
kiṃlakṣaṇā bhāgavatā jāyante kena karṃmaṇā /
etadicchāmyadam śrotuṃ kautuhalaparo yataḥ // NarP_1,5.48 //
śrībhagavānuvāca
lakṣaṇaṃ bhāgavatānāṃ śruṇuṣva munisattam /
vaktuṃ teṣāṃ prabhāvaṃ hi śakyate nābdakoṭibhiḥ // NarP_1,5.49 //
yo hitāḥ sarvajantūnāṃ gatāsūyā amatsarā /
viśino nisprhāḥ śāntāste vai bhāgavatottamāḥ // NarP_1,5.50 //
karṃmaṇā manasā vācā parapīḍāṃ na kurvate /
aparigrahaśīlāśca te vai bhāgavatāḥ smṛtāḥ // NarP_1,5.51 //
satkathāśravaṇe yeṣāṃ vartate sāttvikī matiḥ /
tadbhaktaviṣṇubhaktāśca te vai bhāgavatottamāḥ // NarP_1,5.52 //
mātāpitrośca śuśruṣāṃ kurvanti ye narottamāḥ /
gaṅgāviśveśvaradhiyā te vai bhāgavatottamāḥ // NarP_1,5.53 //
ye tu devārccanaratā ye tu tatsādhakāḥ smṛtāḥ /
pūjāṃ dr̥ṣṭvānumodante te vai bhāgavatottamāḥ // NarP_1,5.54 //
vratināṃ ca yatīnāṃ ca paricaryāparāśaaca ye /
viyuktaparanindāśca te va bhāgavatottamāḥ // NarP_1,5.55 //
sarveṣāṃ hitavākyāni ye vadanti narottamāḥ /
ye guṇagrāhiṇo loke te vai bhāgavatāḥ smṛtāḥ // NarP_1,5.56 //
ātmavatsarvabhūtāni ye paśyanti narottamāḥ /
tulyāḥ śatruṣu mitreṣu te vai bhāgavatottamāḥ // NarP_1,5.57 //
dharmaśāstrapravaktāraḥ satyavākyaratāśca ye /
satāṃ śuśrūṣavo ye ca te vai bhāgavatottamāḥ // NarP_1,5.58 //
vyākurvate purāṇāni tāni śṛṇvanti ye tathā /
tadvaktari ca bhaktā ye te vai bhāgavatottamāḥ // NarP_1,5.59 //
ye gobrāhmaṇaśuśrūṣāṃ kurvate satataṃ narāḥ /
tīrthayātrāparā ye ca te vai bhāgavatottamāḥ // NarP_1,5.60 //
anyeṣāṃudayaṃ dr̥ṣṭvā ye 'bhinavandanti mānavāḥ /
harināmaparā ye ca te vai bhāgavatottamāḥ // NarP_1,5.61 //
ārāmāropaṇaratāstādāparirakṣakāḥ /
kāśārakūpakarttāraste vai bhāgavatottamāḥ // NarP_1,5.62 //
ye vai tadāgakarttāro devasahmāni kurvate /
goyatrīniratā ye ca te vai bhāgavatottamāḥ // NarP_1,5.63 //
ye 'bhinandanti nāmāni hareḥ śrutvātiharṣitāḥ /

romāñcitaśarīrāśca te vai bhāgavatottamāḥ // NarP_1,5.64 //
tulasīkāvanam dr̥ṣṭvā ye namaskurvate narāḥ /
tatkāṣṭhānkitakarṇā ye te vai bhāgavatottamāḥ // NarP_1,5.65 //
tulasīgandhamāghrāya santoṣam kurvate tu ye /
tanmūlamṛttikām ye ca te vai bhāgavatottamāḥ // NarP_1,5.66 //
āśramācācaraniratāstathaivātithipūjakāḥ /
ye ca vedārthavaktāraste vai bhāgavatottamāḥ // NarP_1,5.67 //
śivāpriyāḥ śivāsaktāḥ śivapādārccane ratāḥ /
tripuṇḍradhāriṇo ye ca te vai bhāgavatottamāḥ // NarP_1,5.68 //
vyāharanti ca nāmāni hareḥ śambhormahātmanaḥ /
rudrākṣālaṅkr̥tā ye ca te vai bhāgavatottamāḥ // NarP_1,5.69 //
ye yajanti mahādevam ṛtubhirbahudakṣiṇaiḥ /
hariṃ vā parayā bhaktyā te vai bhāgavatottamāḥ // NarP_1,5.70 //
viditāni ca śāstrāṇi parārtham gravadanti ye /
sarvatra guṇabhājo ye te vai bhāgavatāḥ smṛtāḥ // NarP_1,5.71 //
śive ca parameśe ca viṣṇau ca paramātmani /
samabuddhyā pravarttante te vai bhāgavatāḥ smṛtāḥ // NarP_1,5.72 //
śivāgrikāryaniratāḥ pañcākṣarajape ratāḥ /
śivadyānaratā ye ca te vai bhāgavatottamāḥ // NarP_1,5.73 //
pānīyadānaniratā ye 'nnadānaratāstathā /
ekādarśīvrataratā vai bhāgavatottamāḥ // NarP_1,5.74 //
godānaniratā ye ca kanyādānaratāśca ye /
madarthaṃ karṃmakarttāraste vai bhāgavatottamāḥ // NarP_1,5.75 //
ete bhāgavatā vipra kecidatra prakīrtitāḥ /
mayāpi gadituṃ śakyā nābdakoṭīśatairapi // NarP_1,5.76 //
tasmāttvamapi viprendra suśīlo bhava sarvadā /
sarvabhūtāśrayo dānto metro dharmmaparāyaṇaḥ // NarP_1,5.77 //
punaryugāntaparyyantaṃ dharmmaṃ sarvaṃ samācaran /
manmūrttidhyānanirataḥ paraṃ nirvāṇamāpsyasi // NarP_1,5.78 //
evaṃ mṛkaṇḍuputrasya svabhaktasya kṛpānidhiḥ /
dattvā varam sa deveśastatraivāntaradhīyata // NarP_1,5.79 //
mārkaṇḍeyo mahābhāgo haribhaktirataḥ sadā /
cacāra paramaṃ dharmamīje ca vidhivanmakhaiḥ // NarP_1,5.80 //
śālaprāme mahākṣetre tatāpa paramaṃ tapaḥ /
dhyānakṣapitakarmā tu paraṃ nirvāṇamātpavān // NarP_1,5.81 //
tasmājjantuṣu sarveṣu hitakṛddharipūjakaḥ /
īpsivaṃ manasā yadyanattadānprotyasaṃśayam // NarP_1,5.82 //
sanaka uvāca
etatsarvaṃ nigaditaṃ tvayā pṛṣṭam dvijottama /
bhagavadbhakti māhātmyam kimanyacchrotumicchasi // NarP_1,5.83 //

iti śrībṛhannārādīyapurāṇe pūrvabhāge prathamapāde mārkaṇḍeyavarṇanam nāma
pañcamo 'dhyāyaḥ

The Lord said:

46. Those who are the devotees of the Lord in this world, those whose minds are devotedly directed towards the glorious Lord, are called the Bhagavatas (devotees of the Supreme Lord). Undoubtedly, I am always pleased with them and I protect them.

47. O excellent Brahmana! It is I alone who, assuming the forms of devotees, protect the world in that guise, concealing My direct personality.

Markandeya said:

48. What are the characteristics of real Bhagavatas? By performance of which holy rites are they born? I am extremely eager to hear this.

The Lord said:

49. O Excellent sage, listen to the characteristics of the Bhagavatas. It is impossible to recount in details their capacity and prowess; even in a hundred million years.

50. The excellent Bhagavatas are those who are the benefactors of all living beings, are devoid of jealousy and covetousness, who are quiescent and who exercise self-control.

51. Those who do not trouble others mentally, verbally and physically and those who are disposed to renounce their possessions and property (or those who refrain from accepting gifts), are regarded as Bhagavatas.

52. The devotees of Visnu as well as those who are devoutly attached to listening to the stories of the pious and who are of sattvic temperament - all these are excellent Bhagavatas.

53. Those excellent men who serve their parents regarding them (respectable) like the sacred river Ganga and god Siva, the ruler of the universe, are excellent Bhagavatas.

54. Those who are engaged in the worship of gods and those who are helpmates or assistants in that worship, and those who appreciate the worship on seeing it, - all are excellent Bhagavatas.

55. Those who are intent on serving the observers of religious vows and ascetics, and those who abstain from reviling others and entertaining contempt for them, are indeed excellent Bhagavatas.

56. Those excellent men who speak words beneficial to others. and those who appreciate the merits of others in the world are indeed (regarded) as Bhagavatas.

57. Those excellent persons who perceive all living beings like their own atman and those who are equally disposed towards enemies as well as friends, are indeed excellent Bhagavatas.

58. Those who propound the sacred scriptures (dharma-sastras) and those who are keen on making truthful statements and who render service to pious men, are indeed excellent Bhagavatas.

59. Those who give exposition of the puranas, those who listen to them and those who are devotees of the narrators of the puranas are indeed excellent Bhagavatas.

60. Those persons who constantly render service to cows and Brahmanas, and those who are interested in the pilgrimage to holy places, are indeed excellent Bhagavatas.
61. Those men who rejoice on seeing the prosperity of others, and those who are devoted to the repetitions of the name of Hari, are excellent Bhagavatas.
62. Those who are interested in laying out parks and groves, those who maintain lakes in good repairs, and those who dig wells and tanks, are excellent Bhagavatas.
63. Those who get big lakes and tanks constructed, those who build temples and those who are engaged (in repeating in undertone) the Gayatri mantra are excellent Bhagavatas.
64. Those who feel overjoyed on hearing the names of Hari and appreciate the same and those who get their hair standing on the ends through joy, all over their body (at the mention of Hari's name), are indeed excellent Bhagavatas.
65. Those men who bow down on seeing the grove of Tulasi (basil) plants, and those who embellish their ears with TulasI twigs are indeed excellent Bhagavatas.
66. Those men who are delighted on inhaling the fragrance of the TulasI plant, or the soil at its root, are indeed excellent Bhagavatas.
67. Those who are engaged in conducting their lives according to their injunctions prescribed for their particular asrama (stages in life), those who reverently receive and worship guests, and those who explain the meaning of the vedas, are indeed excellent Bhagavatas.
68. Those to whom god Siva is dear, those who are devoted to Siva, and those who revel in worshipping the feet of Siva, and those who wear the tripundra mark (three horizontal parallel lines of ashes) on their foreheads, are indeed prominent Bhagavatas.
69. Those who repeat the names of Hari as well as of god Siva, the Supreme atman, and those who are bedecked with Rudraksa beads are indeed excellent Bhagavatas.
70. Those who worship the great god Siva by means of sacrifices, with liberal sacrificial fees to the priests, or adore Hari the same way with great devotion, are indeed excellent Bhagavatas.
71. Those who expound the scriptures as known (to them to the best of their knowledge) to others and those who appreciate and assimilate only the good qualities everywhere, are indeed known as Bhagavatas.
72. Those who regard god Siva the great ruler of the world, and Visnu the Supreme Soul, with equal attitude, are indeed spoken as Bhagavatas.
73. Those who take delight in performing sacrificial rites in honour of Siva and those who revel in the repetition of the mantra with five syllables (viz. Om Namah Sivaya) and those who are engaged in contemplating god Siva are indeed excellent Bhagavatas.
74. Those who are engaged in serving waters to the thirsty, and those who are intent on catering the gifts of cooked food (to the hungry), and who observe the ekadasi vow (consisting of complete fast and meditation on the eleventh day of each fortnight, as prescribed in the sastras) are indeed eminently good Bhagavatas.

75. Those who take delight in gifting away cows and those who are interested in getting virgins married (at their own cost) and those who perform holy rites dedicating the fruits thereof unto Me, are indeed excellent Bhagavatas.

76. O Brahmana sage, some of the categories of Bhagavatas have been mentioned by Me here. It is impossible to recount them wholly even in hundreds and millions of years even by Me.

77. Hence, o prominent Brahmana, you also be well-behaved for all time to come, offering refuge to all beings, being a friend unto them, exercising self-control and ardently interested in dharma.

78. Until the end of this yuga, practice dharma in all respects, and be engaged in the meditation of My form (murti). You will thus attain to the highest nirvana (liberation).

79. After granting the boon thus to His devotee, the son of Mrkandu, the Lord of the devas, the ocean of mercy, vanished then and there.

80. Markandeya, the extremely blessed sage, was always engrossed in devotion to Hari. He practised the great dharma and duly performed sacrifices.

81. He performed a great penance in the highly sacred place Salagrama. After wiping of all the hoarded karmas (actions and their consequences) by means of meditation, he attained the great nirvana.

82. Hence, a person who adores Hari, the benefactor of all creatures, undoubtedly attains whatever is mentally desired by him.

Sanaka said:

83. O excellent Brahmana! In this way the greatness of devotion unto the Lord, about which a query was made by you, has been completely recounted by me in details. What else do you wish to hear?

o Bhágavatech (Nárada Purána 1.5.46-80)

český překlad CC-BY-SA: bh. Jan Mareš, 2017

Pán řekl:

46. Ti, kteří jsou oddaní Pána v tomto světě, ti, jejichž mysli jsou oddaně nasměrovány ke slavnému Pánu, se nazývají Bhágavatové (oddaní Nejvyššího Pána). Nepochybně Mě vždy těší a chráním je.

47. Ó vynikající bráhmane! Já sám přijímám podoby oddaných, chráním svět v tomto přestrojení a skrývám svou přímou osobnost.

Márkandéja řekl:

48. Jaké jsou vlastnosti skutečných Bhágavatů? Z jakých posvátných obřadů se rodí? Nesmírně dychtím to slyšet.

Pán řekl:

49. Ó vynikající mudrci, poslouvej o vlastnostech Bhágavatů. Jejich schopnosti a moc není možné podrobně popsat; dokonce ani za sto miliónů let.

50. Vynikající Bhágavatové jsou ti, kteří jsou dobrodinci všech živých bytostí, prosti žárlivosti a lstivosti, klidní a sebeovládnutí.
51. Ti, kteří nesuzují ostatní mentálně, slovně a fyzicky, a ti, kteří jsou ochotni se vzdát svého majetku (nebo ti, kteří se zdržují přijímání darů), jsou považováni za Bhágavaty.
52. Oddaní Višnua, stejně jako ti, které přitahuje poslech příběhů zbožných osob a mají sattvickou povahu – to vše jsou vynikající Bhágavatové.
53. Ti vynikající lidé, kteří slouží svým rodičům a považují je (za úctyhodné jako) posvátná řeka Gangá a bůh Šiva, vládce vesmíru, jsou vynikající Bhágavatové.
54. Ti, kteří se věnují uctívání dévů, ti, kteří jsou pomocníky při tomto uctívání, a ti, kteří oceňují toto uctívání při jeho spatření, jsou všichni vynikající Bhágavatové.
55. Ti, kteří mají zájem sloužit následovníkům náboženských slibů a asketům, a ti, kteří neobtěžují druhé a neopovrhují jimi, jsou opravdu vynikající Bhágavatové.
56. Ti vynikající lidé, kteří říkají slova užitečná ostatním, a ti, kteří oceňují zásluhy ostatních ve světě, jsou skutečně (považováni za) Bhágavaty.
57. Ti vynikající lidé, kteří vnímají všechny živé bytosti jako svůj vlastní átman, a ti, kteří jednají stejně s nepřáteli i přáteli, jsou opravdu vynikající Bhágavatové.
58. Ti, kdo předkládají posvátná písma (dharma-šástry), a ti, kdo chtějí činit pravdivá prohlášení a slouží zbožným lidem, jsou opravdu vynikající Bhágavatové.
59. Ti, kdo vykládají Purány, ti, kteří jim naslouchají, a ti, jež jsou oddaní vypravěčů Purán, jsou opravdu vynikající Bhágavatové.
60. Ti lidé, kteří neustále slouží kravám a bráhmanům, a ti, kteří se zajímají o poutě na svatá místa, jsou opravdu vynikající Bhágavatové.
61. Ti lidé, kteří se radují, když vidí blahobyť druhých, a ti, kteří se oddávají opakování jména Hariho, jsou vynikající Bhágavatové.
62. Ti, kdo mají zájem o výstavbu parků a hájů, ti, kteří udržují jezera v dobrém stavu, a ti, kteří kopou studny a nádrže, jsou vynikající Bhágavatové.
63. Ti, kteří nechávají budovat velká jezera a nádrže, ti, kteří stavějí chrámy, a ti, kteří se zabývají (tichým opakováním) mantry gájatri, jsou vynikající Bhágavatové.
64. Ti, kteří se radují, když slyší jména Hariho a oceňují je, a ti, jimž se radostí ježí vlasy a chlupy po celém těle (při zmínce o Hariho jméně), jsou opravdu vynikající Bhágavatové.
65. Ti lidé, kteří se klanějí při spatření háje rostlin tulasí, a ti, kteří si zdobí uši výhonky tulasí, jsou opravdu vynikající Bhágavatové.
66. Ti lidé, které těší vdechovat vůni rostliny tulasí nebo půdy u jejího kořene, jsou opravdu vynikající Bhágavatové.
67. Ti, kdo žijí podle zásad předepsaných pro jejich konkrétní ášram (životní stádium), ti, kteří s úctou přijímají a ctí hosty, a ti, kteří vysvětlují význam Véd, jsou opravdu vynikající Bhágavatové.
68. Ti, kterým je drahý bůh Šiva, ti, kteří jsou oddaní Šivovi, ti, kteří se těší z uctívání nohou Šivy, a ti, kteří nosí znak tripundra (tři horizontální rovnoběžky z popela) na čelech, jsou skutečně významní Bhágavatové.

69. Ti, kteří opakují jména Hariho, stejně jako boha Šivy, Nejvyššího átmanu, a ti, kteří jsou pokryti korálky rudrákša, jsou opravdu vynikající Bhágavatové.
70. Ti, kdo uctívají velkého boha Šivu pomocí obětí, s hojnými obětními poplatky kněžím, nebo stejným způsobem uctívají Hariho s velkou oddaností, jsou opravdu vynikající Bhágavatové.
71. Ti, kdo vysvětlují ostatním písma tak, jak jsou (jim podle jejich nejlepších znalostí) známa, a ti, kteří všude oceňují a vstřebávají pouze dobré vlastnosti, jsou skutečně známí jako Bhágavatové.
72. O těch, kteří považují boha Šivu za velkého vládce světa a Višnu za Nejvyšší duši, s vyrovnaným přístupem, se skutečně mluví jako o Bhágavatech.
73. Ti, které těší konat obětní obřady na počest Šivy, ti, které těší opakování pětislabičné mantry (óm namah šivája), a ti, kteří přemítají o bohu Šivovi, jsou opravdu vynikající Bhágavatové.
74. Ti, kdo podávají vodu žíznivým, ti, kdo mají zájem rozdávat dary v podobě vařeného jídla (hladovým) a ti, kdo dodržují slib ékádaši (skládající se z úplného půstu a meditace jedenáctého dne každých čtrnáct dní, jak je předepsáno v šástrách), jsou opravdu velmi dobří Bhágavatové.
75. Ti, kdo mají radost z rozdávání krav, ti, kteří mají zájem o provdávání pannen (na vlastní náklady), a ti, kteří konají posvátné obřady, jejichž plody Mě obětují, jsou opravdu vynikající Bhágavatové.
76. Ó bráhmanský mudrci, zde jsem zmínil některé z kategorií Bhágavatů. Je nemožné je vypočítat plně dokonce ani po stovkách a miliónech let, dokonce ani pro Mě.
77. Proto, ó přední z bráhmanů, si také zachovej správné chování po všechny budoucí časy, poskytni útočiště všem bytostem, buď jim přítelem, ovládej se a horlivě se zajímej o dharmu.
78. Až do konce této jogy praktikuj dharmu ve všech ohledech a věnuj se meditaci o Mé podobě (múrti). Tím dosáhneš nejvyšší nirvány (osvobození).
79. Po udělení požehnání svému oddanému, synovi Mrkandua, Pán dévů, oceán milosti, zmizel.
80. Nesmírně požehnaný mudrc Márkandéja byl vždy pohroužen v oddanosti Harimu, praktikoval velkou dharmu a řádně konal oběti.
81. Věnoval se velké askezi na velmi posvátném místě Šálagrámu. Poté, co meditací smazal všechny nahromaděné karmy (činy a jejich následky), dosáhl velké nirvány.
82. Proto osoba, která uctívá Hariho, dobrodince všech bytostí, nepochybně dosáhne všeho, po čem v mysli touží.
- Sanaka řekl:
83. Ó vynikající bráhmane! Tímto způsobem jsem podrobně vysvětlil vznešenost oddanosti Pánu, na níž ses zeptal. Co dalšího si přeješ slyšet?